

İDARİ YARGILAMA HUKUKU

Nokta Atışı Soru Tahminleri

Cem Hoca Diyor Ki;

Ortak Odak

- İvedi Yargılama Usulü Ve Kendine Özgü Süreleri
- Dilekçeler Üzerine İlk İnceleme Sıralaması
Ve Verilecek Kararlar
- Özel Dava Açma Süreleri İle Görevsizlik / İdari Makamların
Sükutu (Zımni Ret) Halleri

İDARİ YARGILAMA HUKUKU (İYUK) ÇIKMIŞ SORULAR ANALİZİ

Sınav türlerine göre odak noktaları, soru tipleri ve zorluk dereceleri karşılaştırması

HMGS Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

HMGS, İdari Yargılama Hukukunda Kanun metnindeki net sürelere, usul basamaklarının sıralamasına ve ilk derece mahkemelerinin görev alanlarına odaklanır.

Öne Çıkan Detaylar

- İlk İnceleme Sıralaması:** Dilekçeler üzerine ilk incelemenin mutlak bir sırası vardır:
  - Görev ve Yetki
  - İdari merci tecavüzü
  - Ehliyet
  - İdari işlemin kesin ve icrai olması
  - Süre
  - Husumet
  - İYUK m.3 ve 5'e (şekil) uygunluk

Örneğin; ehliyet ile idari merci tecavüzü aynı anda sakatsa, yargıç merci tecavüzünden (2. sıra) karar vermek zorundadır.

- Özel Yargılama Süreleri:** "İvedi Yargılama Usulünde" dava açma süresinin 30 gün, temyiz süresinin 15 gün olduğu ve yürütmenin durdurulması kararlarına itiraz edilemeyeceği. MEB ve ÖSYM ortak sınavlarına ilişkin yargılamada dava açma süresinin 10 gün, temyiz süresinin 5 gün olduğu kuralı.
- Danıştay'ın İlk Derece Görevleri:** Cumhurbaşkanı kararlarına (düzenleyici ve birel) ile Bakanlıkların ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlerine karşı ilk derece Danıştay'da dava açılacağı kuralı.
- Görevsizlik Sonrası Ek Süre:** Adli yargının görevsizlik kararı vermesinin kesinleşmesinden itibaren 30 gün içinde görevli idari yargıda dava açılabilmesi kuralı.

Soru Türleri

Doğrudan ezber ve kural bilgisi ölçen sorulardır. Örneğin; "İlk inceleme sırasında hangisi diğerlerinden daha önce incelenir?" veya "İvedi yargılamada temyiz süresi kaç gündür?" tarzı doğrudan yasa metnini ve süreleri soran teorik sorulardır.

ZORLUK DERESESİ: ORTA

Hakimlik Odak Noktaları ve Çıkmış Soru Türleri

Hâkimlik sınavı, usul kurallarının birbirleriyle kesiştiği karmaşık olay senaryolarını, mercii tayini, yetki uyumsuzlukları ve kanun yollarının istisnalarını test eder.

Öne Çıkan Detaylar

- Bölge İdare Mahkemesi (BİM) Başkanlar Kurulu:** BİM daireleri arasındaki içtihat aykırılıklarını (uyuşmazlıklarını) gidermek amacıyla, kendi görüşünü de ekleyerek Danıştay'dan bu konuda karar verilmesini isteme yetkisi çok sık test edilir.
- Özel Yetki Kuralları:** Kamu görevlisinin görevine son verilmesinde yetkili mahkemenin son görev yaptığı yer, disiplin veya maaş/özlük hakkında yetkili mahkemenin (halen) görevli bulunduğu yer olması. Taşınmazlara (imar, kamulaştırma) ilişkin davalarda taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinin kesin yetkili olması.
- Bağlantılı Davalar ve Mercii Tayini:** Farklı idare mahkemelerinde açılan ve biri diğerini etkileyecek olan davalarda bağlantı kararı verilmesi. Eğer aynı BİM yargı çevresindeyse BİM'in, farklı çevrelerdeyse Danıştay'ın birleştirme (mercii tayini) kararı vermesi.
- İdari Eylemden Doğan Tam Yargı Davası:** Bir eylemden (hizmet kusuru vs.) doğan zararlarda, idari dava açmadan önce eylemin/zararın öğrenilmesinden itibaren 1 yıl ve her halde 5 yıl içinde idareye başvurunun zorunlu (idari merci tecavüzü nedeni) olduğu kuralı.
- Uyuşmazlık Mahkemesi Usulü:** Olumlu/olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarma usulü; itirazı reddedilen tarafın 15 gün içinde yargı yerine dilekçe vermesi.

Soru Türleri

Teknik usul kurallarını ve mahkeme hiyerarşisini olaylar üzerinden (A kişisi şu ilde şu işlemi iptal ettirmek istiyor, mahkeme yanlılıkla usulden reddediyor, A ne yapmalıdır?) soran, uzun metinli, kurgusal ve sonuç çıkarıcı (Örn: Dilekçenin reddi, husumet yokluğu, mercii tecavüzü kararı silsilesi) çok zorlayıcı sorulardır.

ZORLUK DERESESİ: ÇOK YÜKSEK

2026 HMGS SORU TAHMİNLERİ

İDARİ YARGILAMA HUKUKU

1

İvedi Yargılama Usulü ve Kendine Özgü Süreleri

İdari Yargılama Hukuku (İYUK) kapsamında ihale, acele kamulaştırma ve özelleştirme işlemleri gibi gecikmesinde sakınca bulunan hallerde uygulanan "İvedi Yargılama Usulü", sınavların en favori konularından biridir.

Bu usulde normal yargılama sürelerinden farklı olarak:

- Dava açma süresi: **30 gün**
- Savunma süresi: **15 gün**
- Temyiz süresi: **15 gün**

Özellikle bu davalarda verilen nihai kararlara karşı **istinaf yoluna başvurulamayacağı** (doğrudan temyize gidileceği) ve mahkemelerin verdiği yürütmenin durdurulması kararlarına **itiraz edilemeyeceği** kuralı HMGS için banko soru potansiyeli taşır.

⚠ İYUK 20/A - 20/B FARKI!!!

2

Dilekçeler Üzerine İlk İnceleme Sıralaması ve Verilecek Kararlar

İdari yargıda dilekçelerin incelenmesinin mutlak bir sırası vardır ve kanun koyucu bu sıranın atlanmamasını emreder. İlk inceleme sıralaması şöyledir:

1. Görev ve yetki
2. İdari merci tecavüzü
3. Ehliyet
4. İdari işlemin kesin ve icrai olması
5. Süre
6. Husumet
7. İYUK m. 3 ve 5'e uygunluk (Şekil)

Adayların özellikle "**ehliyet**" incelemesinin "**idari merci tecavüzünden**" sonra geldiğini tespit etmesi istenir.

Ayrıca, bu inceleme sonucunda davanın yanlış hasım (husumet) gösterilerek açıldığının tespiti halinde davanın reddedilmeyip, **dilekçenin gerçek hasma tebliğ edilmesine karar verileceği** ve bu karara karşı kanun yolunun kapalı olduğu değişmez bir sınav kuralıdır.

3

Özel Dava Açma Süreleri ile Görevsizlik / İdari Makamların Sükutu (Zimni Ret) Halleri

İYUK'ta genel dava açma süresi Danıştay ve idare mahkemelerinde **60 gün**, vergi mahkemelerinde **30 gün** olmakla birlikte, istisnai süreler ve süreyi kesen/durduran durumlar sorulmaya oldukça müsaittir.

- Adli yargının görevsizlik kararı vermesinin kesinleşmesinden itibaren **30 gün** içinde görevli idari yargıda dava açılabilmesi kuralı çok kritiktir.
- İdari eylemlerden doğan tam yargı davalarında dava açmadan önce idareye eylemi öğrenmeden itibaren **1 yıl** ve her hâlükârda eylem tarihinden itibaren **5 yıl** içinde ön başvuru yapılmasının zorunlu olduğu bilgisi test edilmektedir.
- Son yasal güncellemeler ışığında, idareye yapılan başvurulara (İYUK m. 10) **30 gün** içinde cevap verilmemesi halinin "**zimni ret**" sayılacağı ve bu 30 günün bittiği tarihten itibaren genel dava açma süresinin işlemeye başlayacağı kesinlikle bilinmelidir.

☑ Bu 3 konu, her iki sınavda da en yüksek soru yoğunluğuna sahip başlıklardır. Özellikle yeter sayı silsileleri ve süreler ezber gerektiren kritik detaylardır — mutlaka tekrar ediniz. Sınavda şimdiden başarılar dileriz.